

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9Pc/25/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619202234
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2021:1619202234.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, v konaní navrhovateľky - matky W. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX/XX, U., muža, ktorého otcovstvo má byť určené, D. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto O., t.č. A. S. č. XXX a maloletého dieťaťa Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako starí rodičia, zastúpeného Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, o návrhu matky na určenie otcovstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a o návrhu starých rodičov O. N., nar. XX.XX.XXXX a F. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom M. XXX/XX, U., na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd konanie o určenie otcovstva zastavuje.

Maloletý Z. A., nar. XX.XX.XXXX, sa počnúc dňom 17.04.2020 zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky O. N., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a je oprávnená zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach.

Matka W. A., nar. XX.XX.XXXX, je povinná počnúc dňom 17.04.2020, prispievať na výživu maloletého Z. A., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 50 Eur mesačne, ktoré výživné je povinná poukazovať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A Malacky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Otec D. Z., nar. XX.XX.XXXX, je povinný počnúc dňom 17.04.2020, prispievať na výživu maloletého Z. A., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 50 Eur mesačne, ktoré výživné je povinný poukazovať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A Malacky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Zročné výživné za obdobie od 17.04.2020 do 30.05.2021 na maloletého Z. A., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 673,33 Eur je matka W. A., nar. XX.XX.XXXX, povinná zaplatiť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A Malacky, a to v pravidelných mesačných splátkach spolu s bežným výživným vo výške splátky 20 Eur počnúc vykonateľnosťou rozsudku s tým, že v prípade omeškania so zaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatným celé plnenie.

Zročné výživné za obdobie od 17.04.2020 do 30.05.2021 na maloletého Z. A., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 673,33 Eur je otec D. Z., nar. XX.XX.XXXX, povinný zaplatiť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A Malacky, a to v pravidelných mesačných splátkach spolu s bežným výživným vo výške splátky 20 Eur počnúc vykonateľnosťou rozsudku s tým, že v prípade omeškania so zaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatným celé plnenie.

Súd návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 30.09.2019 sa matka maloletého domáhala určenia otcovstva k maloletému a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností tak, že maloletý bude zverený do jej starostlivosti a otec bude povinný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Svoj návrh odôvodnila tým, že v rozhodnom čase pre počatie maloletého sa stýkala len s mužom, ktorého otcovstvo má byť určené, ktorý však doposiaľ odmietal dobrovoľne otcovstvo uznať a na výživu maloletého neprispieva. Navrhovateľka je matkou 2 mal. detí, s ktorými žije v domácnosti svojich rodičov, je na rodičovskej dovolenke a poberá prídavky na deti. Neskôr v konaní matka súhlasil, aby bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a výživné bolo stanovené vo výške 50 Eur mesačne.

2. Podľa ust. § 109 Civilného mimosporového poriadku, ak počas konania o určenie otcovstva dôjde k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo k osvojeniu dieťaťa, súd konanie zastaví.

3. Podľa ust. § 110 Civilného mimosporového poriadku, s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého.

4. Keďže k určeniu otcovstva došlo v priebehu konania súhlasným vyhlásením rodičov, čo je zaznamenané v zápisnici z pojednávania súdu zo dňa 01.12.2020, súd konanie s poukazom na ust. § 109 C.m.p. zastavil. Ďalej sa súd zaoberal otázkou úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému, pretože spolu s konaním o určenie otcovstva je zo zákona spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého.

5. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.04.2020 sa starí rodičia maloletého domáhali zverenia maloletého a jeho brata mal. D. do náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnili tým, že o maloletého sa starajú od jeho narodenia. Bývajú v rodinnom dome, stará matka sa o maloletého celodenne stará, starý otec pracuje ako živnostník.

6. Konanie o zverenie mal. Z. a jeho brata mal. D. do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov bolo vedené na tunajšom súde pod sp.zn. 9P/80/2020, pričom po určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov súd konania o zverení maloletého Sebastiana vylúčil uznesením č.k. 9P/80/2020-30 zo dňa 26.01.2021 na samostatné konanie, ktoré sa viedlo na tunajšom súde pod. sp.zn. 9P/17/2021. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 9Pc/25/2019-86 zo dňa 02.03.2021 súd spojil konanie o určenie otcovstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému s konaním o návrhu starých rodičov na zverenie maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti.

7. Matka a otec maloletého ako aj kolízny opatrovník v priebehu konania súhlasili, aby bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

8. Súd sa oboznámil s návrhom, celým obsahom poručenského spisu vedeného tunajším súdom o maloletom a vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a listinnými dôkazmi založenými v spise, a to: odpoveďami na lustráciu v Sociálnej poisťovni, správami ÚPSVaR a Sociálnej poisťovne o poberaných dávkach, správou ÚPSVaR zo dňa 13.11.2020 a 15.01.2021 a obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 9P/80/2020, z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

9. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 9P/80/2020 súd zistil, že mal. D. (brat mal. Z.) bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke a matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 50 Eur mesačne. V spise je založená lustrácia v registri priestupkov a odpis z registra trestov na starú matku maloletého, ako aj správa o povesti z obce. Z uvedených dokladov vyplýva, že stará matka je bezúhonná a podľa správy od obce maloletý a jeho brat bývajú v domácnosti so starou matkou, ktorá sa o deti riadne stará, pričom matka sa na uvedenej adrese nezdržuje, stará matka nemá v mieste bydliska zlú povesť, nebola riešená priestupkovou komisiou a požívanie alkoholických nápojov a iných návykových látok obci nie je známe.

10. Podľa správy ÚPSVaR zo dňa 13.11.2020 oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „OSPODaSK“) eviduje W. A. a jej maloleté deti od septembra 2019 na základe jej žiadosti o pomoc pri sprostredkovaní anonymného pôrodu. Pani W. A. sa v 5. mesiaci tehotenstva dostavila na OSPODaSK v sprievode svojej matky O. N. a žiadala o poskytnutie poradenstva ohľadom adopcie alebo utajeného pôrodu, nakoľko čakala tretie dieťa, ktoré si nemohla z viacerých aspektov dovoliť. Matka je slobodná, má základné vzdelanie. Každé dieťa má iného otca, žiaden z otcov sa o deti nezaujíma, výživné neplatia. ÚPSVR priebežne vykonával a vykonáva v rodine Dagmary Pyšnej sociálne šetrenia, kedy bolo matke mal. detí opakovane poskytnuté sociálne poradenstvo, či už ohľadom vtedy utajeného pôrodu alebo návrhu na určenie otcovstva a výživného na mal. Z.. Zároveň jej bola ponúknutá bezplatná psychologická pomoc, ale táto ju odmietla. Na základe zhodnotenia situácie maloletých detí v domácnosti starých rodičov bola miera ohrozenia dieťaťa určená: bez ohrozenia. Matka W. A. s mal. deťmi majú trvalý pobyt v dvojizbovom rodinnom dome v Lozorne, ktorý je v osobnom vlastníctve starej matky O. N.. Domácnosť tvoria tri dospelé osoby a dve mal. deti, t.j. stará matka O. N., starý otec F. A., matka W. A. a mal. D. a Z.. V dome prebieha postupná svojpomocná rekonštrukcia. Hygiena domácnosti je na dobrej úrovni. Starí rodičia mladej rodine vypomáhajú aj finančne, poskytli im ubytovanie v rodinnom dome, kde maloleté deti bývajú od svojho narodenia. Situácia v rodine sa zmenila v marci 2020, kedy na OSPODaSK telefonovala stará matka maloletých detí a oznámila, že jej dcéra Dagmara začiatkom marca t.r. odišla zo spoločnej domácnosti a zostala bývať u svojej priateľky. Svoje deti nechala u starých rodičov s tým, aby sa o nich postarali. Starí rodičia boli z celej situácie veľmi znepokojení. Nevedeli, dokedy bude tento vrtoch ich dcéry trvať. Zo strachu, že by im mohli byť vnuci odňatí a umiestnení v zariadení, podali 17.04.2020 na Okresnom súde v Malackách návrh na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Túto skutočnosť prišla stará matka osobne oznámiť OSPODaSK. Stará matka O. N. má priznaný čiastočný invalidný dôchodok, nepracuje, nie je evidovaná na ÚPSVR ako uchádzač o zamestnanie. Od apríla 2020, ako osobitný príjemca, poberá prídavok na dvoch maloletých vnukov vo výške 49,90 €/mes. a rodičovský príspevok na mal. Sebastiana vo výške 270,-€/mes. Starý otec F. A. je živnostník, mesačný príjem uvádza vo výške 1.400,-€. Náklady na domácnosť a na starostlivosť o vnukov hradia starí rodičia maloletých detí v plnej miere, dcéra W. finančne nijako neprispieva. Zdravotnú starostlivosť o mal. Z. a mal. D. A. zabezpečuje MUDr. I. Z., U.. Chlapci absolvovali všetky povinné očkovania a preventívne prehliadky. Maloleté deti boli vždy čisté, primerane oblečené a veľmi čulé. Lekárka nezaznamenala žiadne známky neprimeraného zaobchádzania alebo zanedbávania starostlivosti o ne. Obidvaja mal. chlapci bývajú v domácnosti starých rodičov. W. A. bolo opakovane poskytnuté sociálne poradenstvo ohľadom zabezpečovania starostlivosti o maloleté deti. Zároveň jej bolo odporúčané, aby vo vlastnom záujme bezodkladne navštívila Centrum pre liečbu drogovo závislých na C. ulici v N. a dobrovoľne podstúpila testovanie na prítomnosť omamných látok, aby tak mohla vyvrátiť tvrdenia svojich rodičov, že je „feťáčka“. Ďalej jej bolo odporúčané, aby si hľadala zamestnanie, aby tak mala vlastný finančný príjem a mohla si začať hľadať samostatné bývanie pre seba a synov. W. doteraz ešte nikdy nepracovala, preto bola informovaná o možnosti hľadania práce prostredníctvom ÚPSVR Malacky, Starostlivosť o mal. Z. a mal. D. A. reálne zabezpečujú starí rodičia. Po každej stránke je starostlivosť starých rodičov dobrá.

11. Podľa správy ÚPSVaR zo dňa 15.01.2021, matke i starej matke maloletých detí bolo opakovane poskytované sociálne poradenstvo a ponúknuté psychologické poradenstvo. OSPODaSK sa v maximálnej miere snažilo predchádzať vzniku krízovej situácie v rodine a snaží sa zrealizovať opatrenia na obmedzenie a odstránenie negatívnych vplyvov na maloleté deti, avšak vzájomná intolerancia, neúcta a nekonečné hádky medzi matkou a starou matkou sú neprekonateľné. Vzťahy medzi dcérou a rodičmi sú napäté a konfliktné, dokonca tak hlboko narušené, že matka pomaly stráca záujem o svoje deti. Sociálna situácia matky je nelichotivá, nevie sa naštartovať a osamostatniť. Následkom okolností pôsobí samodeštruktívne. Na jednej strane nemá kde bývať, keďže ju, podľa jej slov, vlastná matka stále vyhadzuje z domu, na druhej strane odmieta ponúknutú pomoc OSPODaSK, napríklad formou zabezpečenia azylového centra pre matky s deťmi, hľadania práce a pod.. Matka je nezrelá a nesamostatná, potrebuje byť pod kontrolou a vedením. Nie je pripravená prijať rodičovskú zodpovednosť, často zavádza a mení výpovede, používa nezmyselné argumenty, emočne reaguje neprimerane. Neadekvátne a neprimerané správanie matky môže byť prejavom požívania návykových látok. Dagmara Pyšná neakceptuje žiaden argument OSPODaSK, nedokáže si priznať svoje nedostatky, vôbec si neuvedomuje svoje pochybenia a súvislosti. Popiera užívanie omamných a návykových látok. Zo strany OSPODaSK jej bola opakovane dôrazne prízvukovaná potreba podrobiť sa testovaniu na prítomnosť omamných látok v jej organizme a v tejto súvislosti jej bola poskytnutá aj presná adresa a kontaktné čísla na Centrum pre liečbu drogových závislostí v N., avšak matka maloletých detí sa

do dnešného dňa testovaniu nepodrobila. Javí sa, že kognitívne schopnosti matky sú veľmi slabé. U pani A. absentuje kapacita na riešenie prichádzajúcich životných situácií, schopnosť posudzovania a riešenia problémov. Vyznačuje sa nedostatkom sebareflexie, pokiaľ niečo nejde podľa jej predstáv, prejavuje neochotu spolupracovať. Pani W. A. aktuálne nie je ako matka schopná zabezpečiť riadnu starostlivosť a výchovu maloletých detí. Matka podceňuje závažnosť situácie. Neuvedomuje si, že nevhodným spôsobom života môže reálne prísť o deti a taktiež, že deti si zaslúžia pokojné a bezpečné rodinné prostredie. Celodennú starostlivosť o mal. Z. a mal. D. A. reálne zabezpečujú starí rodičia O. N. a F. A.. Po každej stránke je starostlivosť starých rodičov dobrá.

12. Otec pri výsluchu uviedol, že je nezamestnaný. Nie je evidovaný na úrade práce. Pracuje len brigádne, vykonáva kamenárske práce, kde zarobí do 400 Eur mesačne. Má súdom určenú vyživovaciu povinnosť k jeho 5 ročnej dcére 100 Eur mesačne. Má syna, ktorého s partnerkou spolu vychovávajú a čakajú ďalšie dieťa. Má sa narodiť v decembri. Doposiaľ na výživu maloletého neprispieval. Nesúhlasil, aby súd zveril maloletého do star. matky, ale starej matky, pretože matka hocikedy odchádza z domu.

13. Matka pri výsluchu uviedla, že býva s maloletým spolu s jej rodičmi v ich rodinnom dome. Poberá iba prídavky na dieťa. Maloletý je zdravý. MŠ nenavštevuje. Nie je evidovaná na úrade práce. O maloletého sa osobne celodenne stará. Náklady na maloletého sú okolo 200 Eur mesačne. Otec na výživu maloletého doposiaľ neprispel žiadnou sumou. Neskôr v konaní vypovedala, že býva v Lozorne u svojej kamarátky. S mal. sa stretáva. V styku s maloletým jej nie je bránené. Zatiaľ je stále nezamestnaná a bez príjmu. Nie je evidovaná na Úrade práce. Hľadá si zamestnanie.

14. Stará matka pri výsluchu uviedla, že býva s maloletým a s jeho bratom D. spolu s ich starým otcom v rodinnom dome. Maloletý je zdravý, od septembra nastupuje do škôlky. Má s ním bežné náklady. Od podania návrhu na súd otec ani matka neprispievali výživným. Vie, že otec chodí pracovať do N., kde pokladá zámkové dlažby, je to však načierno. Otec sa o mal. vôbec nezaujíma. Matka maloletého navštevuje a aj starej matke niekedy pomáha. Dom pristavujú, aby mali deti viac miesta. Jej príjem je 329 Eur, čo sú príspevky a prídavky od štátu. Starý otec pracuje na živnosť, jeho príjem je niekedy aj 2 000 Eur v čistom.

15. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že do rodiny matky pravidelne chodí ÚPSVaR na šetrenia. Medzi starou matkou a matkou dochádza ku konfliktom. Súhlasil so zverením do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, ako aj s výškou výživného 50 Eur pre oboch rodičov.

16. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

17. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

18. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

19. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase

trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

21. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

22. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

23. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

24. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

25. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

26. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

27. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

28. Podľa § 46 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

29. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, b) smrťou maloletého dieťaťa, c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti, f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

30. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

31. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

32. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

33. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

34. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

35. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

36. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

37. V konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti je záujem maloletého dieťaťa vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

38. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy inej osoby než rodiča (§ 45 ods. 1 Zákona o rodine) je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (R 64/1968). Dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti len vtedy, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa. Dôvody na strane rodičov môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Zmyslom náhradnej osobnej starostlivosti je zabezpečiť dieťaťu v nepriaznivej životnej situácii, pozbavenému jeho prirodzeného rodinného prostredia, čo možno najbližšie podobné rodinné prostredie.

39. Súd po vykonanom dokazovaní zhodnotil všetky rozhodujúce skutočnosti a je toho názoru, že zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je za súčasného stavu v záujme maloletého. Maloletý je dlhodobo v starostlivosti starej matky, stará matka starostlivosť o maloletého za pomoci svojho partnera - starého otca maloletého riadne zabezpečuje. Matka maloletého v súčasnosti nemá podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého (je bez práce, býva u kamarátky), o maloletého sa však zaujíma a stretáva sa s ním. Otec nejaví o maloletého záujem. Je preto nepochybné v záujme maloletého, aby bol v čase, keď starostlivosť o neho nie sú spôsobilí alebo ochotní zabezpečiť

jeho rodičia, zverený do osobnej starostlivosti práve starej matke, s ktorou má maloletý bezpochyby vytvorené navzájom silné citové väzby a na ktorej starostlivosť je maloletý od narodenia zvyknutý.

40. Navrhovateľka spĺňa všetky zákonom ustanovené predpoklady a podmienky k výkonu osobnej starostlivosti o maloletého. Súd počas konania nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bránili zvereniu maloletého do starostlivosti navrhovateľky. O maloletého sa riadne stará a vytvára mu spolu so starým otcom maloletého zdravé a stabilné rodinné prostredie, ktoré mu rodičia v súčasnosti nevedia poskytnúť. Zdravotný stav starej matky jej umožňuje zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého, je spôsobilá na právne úkony, žije usporiadaným spôsobom života a jej rodinné a sociálne prostredie je vyhovujúce na výchovu maloletého dieťaťa. Náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred starostlivosťou ústavnou a keďže v prípade maloletého je tu stará matka, ktorá mu chce poskytovať osobnú starostlivosť a túto podľa všetkého poskytuje riadne, súd vzhliadol ako dôvodné zveriť maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Súd preto po zohľadnení osobných pomerov starej matky, jej zdravotného stavu, rodinných väzieb k maloletému a jej komplexného postoja k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletého návrhu na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti vyhovel. Zákon o rodine súdu neumožňuje zveriť maloleté dieťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľom, pokiaľ nie sú manželmi, preto súd návrh starého otca na zverenie do jeho osobnej starostlivosti zamietol.

41. Keďže zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, súd určil rodičom maloletého povinnosť prispievať na jeho výživu na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny so sídlom Malacky. Čo sa týka výšky výživného, pri jej ustálení súd vychádzal zo zistených majetkových a príjmových pomerov na strane rodičov a odôvodnených potrieb maloletého. Súd prihliadol na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov, zohľadnil vek maloletého a jeho celkový zdravotný stav. Súd vzal do úvahy skutočnosť, že matka má spolu 2 vyživovacie povinnosti a nedosahuje pravidelný príjem, do mesiaca apríl 2020 jej boli vyplácané prídavky na deti vo výške 49,90 Eur a rodičovský príspevok vo výške 270 Eur, aktuálne nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, otec má 3 vyživovacie povinnosti a podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni bol zamestnaný v období od 11/2019-03/2020 s vymeriavacím základom (ktorý zodpovedá hrubej mzde) v priemere 770 Eur mesačne, aktuálne nie je zamestnaný a nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, uvádzal, že sa živí brigádne. Obaja rodičia sú však zdraví, v produktívnom veku a musia vynaložiť dostatočnú snahu, aby si vedeli vyživovacou povinnosť ku všetkým svojim deťom riadne plniť. Súd dospel k záveru, že výška výživného 50 Eur mesačne je vzhľadom na zistené skutočnosti primeraným výživným a zodpovedá aktuálnym možnostiam a schopnostiam oboch rodičov.

42. Súd zaviazal rodičov maloletých detí na plnenie si vyživovacej povinnosti počnúc dňom podania návrhu starých rodičov na súd, preto musel súd za uvedené obdobie rozhodnúť aj o zročnom výživnom ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, t.j. za obdobie od 17.04.2020 do 30.05.2021. Zročné výživné za uvedené obdobie predstavuje u oboch rodičov sumu 673,33 Eur a pozostáva z alikvotnej časti výživného za mesiac apríl 2020 vo výške 23,33 Eur ($50/30 \times 14$ dní) a výživného za obdobie mesiacov máj 2020 až máj 2021 spolu vo výške 650 Eur (13 mesiacov $\times 50$ Eur), t.j. $23,33 + 650 = 673,33$ Eur. Vychádzajúc zo zistených a vyššie popísaných pomerov otca a matky, povolil súd obom rodičom s poukazom na § 232 ods. 3 veta druhá C.s.p. splácať nedoplatok ma výživnom v splátkach vo výške 20 Eur spolu s bežným výživným.

43. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 4 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. C.m.p.).